

Instrucció 13/2022

Regulació de la lliure elecció d'equip d'atenció primària (EAP) i de professionals

Àmbit

Servei Català de la Salut (CatSalut)

Centres sanitaris d'atenció primària del sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT)

Assumpte

Regulació del dret a la lliure elecció d'equip d'atenció primària (EAP) i de professionals

Índex

1. Exposició de motius
  2. Objecte
  3. Àmbit d'aplicació
  4. Conceptes i definicions
  5. Marc general de regulació de la lliure elecció d'EAP i de professionals
    - 5.1. General
    - 5.2. Condicions generals de l'exercici del dret a la lliure elecció
    - 5.3. Informació sobre els EAP i els professionals
    - 5.4. Persones que poden exercir el dret a la lliure elecció
    - 5.5. Limitacions a la lliure elecció d'EAP i/o de professionals
  6. Procediment per al canvi d'EAP i/o de professional
  7. Aprovació del Manual del procediment de lliure elecció d'EAP i de professionals
  8. Disposició derogatòria
  9. Entrada en vigor
- Annex I. Conceptes i definicions
- Annex II. Model de sol·licitud de canvi d'EAP i/o de professionals
- Annex III. Manual de procediment d'elecció d'EAP i de professionals

1. Exposició de motius

L'article 10.13 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, estableix que tots els usuaris tenen dret a escollir el metge o metgessa i la resta de sanitaris titulars, d'acord amb les condicions previstes en aquesta Llei, en les disposicions que es dictin per al seu desenvolupament i en les que regulin el treball sanitari en els centres de salut.

En aquest sentit, l'article 14 de la precitada Llei, encomana als poders públics que facin efectiva la lliure elecció de metges en l'atenció primària, mitjançant el corresponent desplegament normatiu.

D'altra banda, l'article 13 de la Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica, estableix que els usuaris i pacients del Sistema Nacional de Salut tenen dret a la informació prèvia corresponent per elegir metge o metgessa d'acord amb les condicions que estableixin els serveis de salut competents.

En l'àmbit de Catalunya, la Carta de drets i deures dels ciutadans en relació amb la salut i l'atenció sanitària, aprovada pel Departament de Salut el juny de 2015, i de la qual el Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya va prendre coneixement en la sessió de 25 d'agost de 2015, ja va recollir que els usuaris i pacients dels serveis sanitaris públics tenen "dret a escollir l'EAP, metge o metgessa de família i infermer o infermera de referència i que es respectin les seves preferències".

D'acord amb la Instrucció 03/2003, Regulació provisional de la lliure elecció d'equip d'atenció primària de salut i de metge de capçalera o pediatre, pel que fa a l'assistència sanitària de cobertura pública a càrrec del CatSalut, és possible sol·licitar el canvi d'EAP i de professional de medicina familiar comunitària o pediatria dins de l'EAP.

Així mateix, és necessari i imprescindible ampliar aquest dret pel que respecta als professionals d'infermeria d'atenció primària i comunitària (APiC), la qual cosa representa una fita rellevant dins del model d'atenció primària. Aquesta és una mesura complementària per avançar en el desenvolupament competencial del col·lectiu infermer, fer visible i donar major reconeixement als serveis infermers en l'àmbit de l'atenció primària de salut (APS), així com posar en valor la seva autonomia dins dels EAP.

Ateses aquestes consideracions, es fa necessari aprovar una nova instrucció que amplii el dret a la lliure elecció de professionals sanitaris pel que fa als professionals infermers dins de l'EAP de lliure d'elecció o l'assignat per l'àrea bàsica de salut (ABS) de residència del ciutadà, així com també que reculli les millores i l'experiència obtinguda des de la implantació de l'esmentada Instrucció 03/2003 del CatSalut.

Atès l'article 6.1.c) de la Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya, que estableix la finalitat del CatSalut de la coordinació de tot el dispositiu sanitari públic i de cobertura pública i la millor utilització dels recursos disponibles, i l'article 7.1 f), que preveu la funció d'establir directrius generals i criteris d'actuació vinculants quant als centres, serveis i establiments adscrits funcionalment al Servei Català de la Salut, pel que fa a la seva coordinació amb el dispositiu sanitari públic.

D'acord amb l'article 11 del Decret 118/2014, de 5 d'agost, sobre la contractació i prestació dels serveis sanitaris amb càrrec al Servei Català de la Salut, que preveu les instruccions del Servei Català de la Salut i que estableix que les entitats proveïdores de serveis sanitaris han de complir les instruccions que el Servei Català de la Salut dicti en el marc de les seves competències.

En exercici de les facultats que m'atorguen els articles 16 i 17 de la Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya, dicto aquesta Instrucció.

2. Objecte

L'objecte d'aquesta Instrucció és regular la lliure elecció d'EAP i dels corresponents professionals que formen part de l'equip.

Els professionals subjectes d'elecció són tots aquells professionals graduats –o amb titulació equivalent– en medicina i/o en infermeria que desenvolupin les seves funcions en l'àmbit de l'atenció primària i comunitària (APiC) als EAP i als quals la direcció de l'EAP designi la possibilitat que els siguin assignats ciutadans. Actualment inclou tant el personal de medicina de família, pediatria, infermeria familiar i comunitària, infermeria pediàtrica, com els altres graduats en medicina i/o en infermeria amb altres especialitats o sense especialitat reconeguda amb expertesa en l'àmbit de l'APiC.

3. Àmbit d'aplicació

Servei Català de la Salut (CatSalut).

Centres sanitaris d'atenció primària del sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT).

4. Conceptes i definicions

Als afectes d'aquesta Instrucció, a l'annex I hi consten els conceptes i definicions corresponents a:

- Domicili
- Persones residents
- Professionals subjectes d'elecció
- Unitat bàsica assistencial (UBA)
- Serveis d'atenció primària de base organitzativa individual
- Serveis d'atenció primària de base organitzativa territorial o comunitària
- Serveis d'atenció especialitzada
- Atenció domiciliària crònica

5. Marc general de regulació de la lliure elecció d'EAP i de professionals

5.1. General

Les persones residents a Catalunya que tinguin dret a l'assistència sanitària de cobertura

pública a càrrec del CatSalut poden escollir qualsevol EAP de Catalunya sense haver de justificar-ne l'elecció i, dins del corresponent equip, poden escollir professionals, d'acord amb el que estableix aquesta Instrucció.

5.2. Condicions generals de l'exercici del dret a la lliure elecció

A l'hora d'assignar o escollir els professionals, es recomana tenir en compte l'agrupament familiar.

En aquells EAP que s'organitzin amb UBA, l'elecció dels professionals s'ha de realitzar garantint inicialment la UBA. D'aquesta manera, en els supòsits en què s'exerceixi el dret de lliure elecció d'un d'ells, i a fi de garantir l'organització dels EAP en la UBA esmentada, es podrà oferir inicialment l'assignació del professional corresponent de la mateixa UBA. És a dir, la lliure elecció del professional graduat en infermeria pot comportar l'oferiment de l'elecció del professional graduat en medicina de la unitat corresponent, i la lliure elecció del professional graduat en medicina pot comportar l'oferiment de l'elecció del professional graduat en infermeria de la unitat corresponent, sempre que l'equip directiu de l'EAP ho consideri adient.

L'exercici del dret d'escollir professionals que pertanyin a UBA diferents pot estar condicionat per l'organització dels serveis i requereix l'aprovació de l'equip directiu de l'EAP segons l'organització de l'EAP, si és el cas.

En el cas dels EAP que no s'organitzin per UBA, les condicions d'exercici del dret a l'elecció de professionals també està condicionada a factors organitzatius, de funcionament o de disponibilitat segons criteri de l'equip directiu de l'EAP.

En qualsevol cas, l'elecció dels professionals de referència han de pertànyer al mateix EAP, i en el cas dels consultoris locals els professionals han de prestar servei tots dos al mateix consultori amb la finalitat de facilitar el seguiment conjunt del pacient per dos professionals, així com la planificació i programació d'activitats.

El canvi d'EAP es garanteix, amb les excepcions que es descriuen més endavant, tot tenint en compte que, degut a factors organitzatius, de funcionament o de disponibilitat, no sempre es podrà garantir que el professional assignat sigui el que l'usuari hagi triat inicialment; en aquests casos, s'assignarà un altre professional disponible.

5.3. Informació sobre els EAP i els professionals

En tot cas, s'ha d'informar la persona sol·licitant dels professionals sanitaris que integren els EAP i els seus horaris de consulta.

5.4. Persones que poden exercir el dret a la lliure elecció

El dret a la lliure elecció d'EAP i de professionals el poden exercir directament totes les persones empadronades residents a Catalunya que tinguin dret a l'assistència sanitària de cobertura pública a càrrec del CatSalut i siguin majors d'edat, menors emancipats o menors amb setze anys o més.

En cas de persones incapacitades legalment o de menors amb edat inferior a setze anys, el dret

a la lliure elecció lliure elecció d'EAP i de professionals el poden exercir els seus representats legals i es requereix la signatura dels titulars de la potestat parental.

5.5. Limitacions a la lliure elecció d'EAP i/o de professionals

En l'exercici de la lliure elecció existeixen una sèrie de limitacions vinculades a circumstàncies personals de la persona assegurada i de les seves necessitats d'atenció que impedeixen fer-la efectiva:

- Les persones que no tenen reconegut el dret a la prestació d'assistència sanitària pública a càrrec del CatSalut, per ser afiliades a MUFACE, MUGEJU, ISFAS que han fet opció de provisió privada.
- Les persones incloses en programa d'atenció domiciliària, ja que no es poden desplaçar a cap EAP i són els professionals de l'EAP de l'ABS de residència els que les han d'atendre.

Així mateix, determinats condicionants relacionats amb l'adequada organització dels serveis poden ser motiu de denegació de la sol·licitud de canvi:

- Quan la persona assegurada condicioni el canvi a ser adscrita a un professional no disponible per raons organitzatives o càrregues de treball.
- De forma excepcional i temporal, per limitacions en la capacitat del centre, quan aquesta situació hagi estat prèviament reconeguda pel CatSalut mitjançant escrit de la regió sanitària.
- Quan ja s'hagi dut a terme un canvi d'EAP < 1 any, si no està degudament justificat.
- En cas de persones incapacitades legalment o de menors amb edat inferior a setze anys quan falti alguna signatura dels titulars de la potestat parental.

El CatSalut ha d'establir els mecanismes de control adequats en relació amb l'aplicació de les esmentades limitacions i condicionants.

En cap cas s'aprovaran sol·licituds quan es sol·licitin professionals d'EAP diferents.

6. Procediment per al canvi d'EAP i/o de professional

La sol·licitud de canvi d'EAP i/o de professionals s'ha d'adreçar per escrit a la direcció de l'EAP del qual es vulgui rebre els serveis d'APS de base organitzativa individual, és a dir, a l'equip on s'assignaran els professionals de referència.

La persona sol·licitant (persona assegurada o qui la representi legalment) pot demanar simultàniament el canvi d'EAP i la designació d'un o d'uns determinats professionals del nou EAP que sol·liciti.

En la sol·licitud s'ha d'indicar:

- Dades d'identificació i adreça de la persona sol·licitant i, si escau, de la persona o persones que la representin.
- Dades del domicili a l'efecte de rebre notificacions relacionades amb la sol·licitud.

- Identificació de l'EAP i del professional o professionals que sol·licita, segons correspongui.
- En cas que se sol·liciti simultàniament el canvi d'EAP i la designació d'un o d'uns determinats professionals del nou EAP, si accepta el canvi d'EAP quan no se li pugui assignar el professional o professionals sol·licitats.

La sol·licitud es pot presentar en el servei d'atenció a l'usuari del CAP de l'EAP que vol que li sigui assignat i on presti serveis el professional o professionals que se sol·liciti i s'ha d'adreçar a la direcció de l'EAP. La sol·licitud s'ha de presentar mitjançant el model que consta a l'annex II, aquest model que es lliura en el mateix CAP o es pot descarregar de la xarxa.

En alguns casos, depenent de l'entitat proveïdora, també es poden fer aquests tràmits a través d'Internet o accedint a [La Meva Salut](#).

La persona que rep la sol·licitud ha d'informar detalladament la persona assegurada de les implicacions que els canvis comportaran en la seva assistència. La informació és un dret de la persona assegurada, a la qual s'han d'explicar amb claredat els canvis en els serveis i les prestacions que se li ofereixen. Cal que el procés d'elecció sigui senzill, visible i públic, i que estigui a disposició de la ciutadania, incloent-hi tot el quadre de professionals a l'abast, els horaris de visita i la seva situació de disponibilitat en funció del contingent de població adscrita

En el full de sol·licitud s'expliquen les repercussions en els serveis que comporta el canvi voluntari d'EAP, de manera que quan se signi la sol·licitud sigui amb ple coneixement de la nova organització i dels canvis de centres que comporta, com per exemple el possible canvi d'hospital de referència.

La direcció de l'EAP ha d'autoritzar o denegar motivadament la sol·licitud mitjançant resolució, que s'ha d'emetre i notificar en el termini màxim de 10 dies hàbils. En cas de manca de resolució expressa en el termini establert, la sol·licitud s'entendrà estimada. Sempre que sigui possible, s'ha de procurar notificar la resolució d'acceptació o denegació en el mateix acte de sol·licitud.

En el cas que les circumstàncies no permetin el canvi sol·licitat, d'acord amb les limitacions esmentades en el punt 5.5, la direcció de l'EAP ha de fer constar el motiu en el full.

En cas que només s'hagi sol·licitat el canvi d'EAP, la resolució per la qual s'autoritzi el canvi ha d'incloure la designació dels professionals, segons correspongui.

Un cop acceptat per l'EAP el canvi, ja sigui per resolució expressa o per silenci administratiu, l'EAP ha d'introduir les modificacions en els seus registres de població assignada i ho ha de notificar al Registre central de persones assegurades del Servei Català de la Salut (RCA), segons es descriu en el mateix manual de l'aplicació de l'RCA.

Les entitats proveïdores que tenen procediments de lliure elecció en format telemàtic propis han d'adaptar-los a la nova situació, i han de garantir en tot moment la informació a la persona assegurada sobre la nova organització de l'assistència i a l'RCA del canvi produït.

Contra la resolució de la direcció de l'EAP, la persona sol·licitant pot interposar recurs d'alçada davant la gerència de la corresponent regió sanitària del CatSalut, en el termini d'un mes des del dia següent al de la seva notificació.

Els col·lectius que, de conformitat amb els convenis subscrits o en virtut de la normativa sobre col·laboració de les empreses en el règim general de la seguretat social, rebin l'APS per dispositius assistencials diferents dels EAP de les ABS en què s'estructura el territori, resten exclosos de l'àmbit d'aplicació d'aquesta Instrucció.

Les persones que, per les seves circumstàncies de salut, requereixin atenció domiciliària crònica no podran fer efectiu el dret a la lliure elecció d'EAP mentre requereixin aquesta atenció. Així mateix, quan la persona a qui s'hagi autoritzat el canvi d'EAP passi a requerir atenció domiciliària crònica, el canvi d'EAP restarà automàticament suspès mentre requereixi aquesta atenció.

El CatSalut, mitjançant resolució motivada, pot adaptar els serveis que ha de prestar l'EAP de lliure elecció i l'EAP assignat per ABS de residència del ciutadà, a les necessitats assistencials específiques de determinades persones o col·lectius.

L'EAP ha de comunicar, amb la periodicitat que es determini, a la regió sanitària corresponent del CatSalut el nombre de sol·licituds de canvi d'EAP rebudes, classificades en:

- les que han estat autoritzades per resolució expressa;
- les que han estat autoritzades per silenci administratiu, i
- les que han estat denegades.

7. Aprovació del Manual del procediment de lliure elecció d'EAP i de professionals

S'aprova el Manual del procediment de lliure elecció d'EAP i de professionals, que s'adjunta com a annex III a aquesta Instrucció.

8. Disposició derogatòria

Es deroga la instrucció 03/2003, Regulació provisional de la lliure elecció d'equip d'atenció primària de salut i de metge de capçalera o pediatre.

9. Entrada en vigor

Aquesta Instrucció entra en vigor el 16 de gener de 2023.

Signada digitalment el 28 de desembre de 2022

Director

Annex I. Conceptes i definicions

- Domicili: el domicili que consti, com a habitual, en el Registre central de persones assegurades (RCA). En el cas de les persones institucionalitzades, el centre residencial en què estiguin residint és el considerat el seu domicili habitual.
- Persones residents: les persones empadronades en qualsevol municipi de Catalunya.
- Professionals subjectes d'elecció: tots aquells professionals graduats –o amb titulació equivalent– en medicina i/o en infermeria que desenvolupin les seves funcions en l'àmbit de l'atenció primària i comunitària (APiC) als EAP i als quals la direcció de l'EAP designi la possibilitat que els siguin assignats ciutadans. Actualment inclou tant el personal de medicina de família, pediatria, infermeria familiar i comunitària, infermeria pediàtrica, com els altres graduats en medicina i/o en infermeria amb altres especialitats o sense especialitat reconeguda amb expertesa en l'àmbit de l'APiC.
- Unitat bàsica assistencial (UBA): professionals que comparteixen la major part dels ciutadans assignats. Inicialment, en formaven part un professional graduat en medicina i un professional graduat en infermeria, tot i que ara també s'ha començat a incloure un professional administratiu.
- Serveis d'atenció primària de base organitzativa individual: aquells serveis d'APS que es presten a l'individu en les consultes del centre d'atenció primària (CAP) i consultoris locals, independentment que l'atenció prestada tingui per objecte activitats preventives, diagnòstiques, de seguiment o tractament.
- Serveis d'atenció primària de base organitzativa territorial o comunitària: aquells serveis d'APS que es presten a un individu o conjunt d'individus pel fet de residir en l'àmbit territorial de l'ABS. Aquests serveis inclouen tota l'atenció domiciliària que és prestada des de l'EAP de l'ABS.
- Serveis d'atenció especialitzada: el conjunt de serveis de suport al qual s'accedeix principalment per derivació dels professionals sanitaris de l'atenció primària, que inclou proves complementàries, serveis de salut mental, serveis d'atenció a la salut sexual i reproductiva i atenció especialitzada ambulatoria.
- Atenció domiciliària crònica: l'atenció que l'EAP o els serveis de suport presten en el domicili de l'individu que no es pot desplaçar al centre, de manera programada i habitual, quan el procés que genera la limitació del desplaçament no tingui data prevista d'acabament.

Annex II. Model de sol·licitud de canvi d'EAP i/o de professionals

---

Sol·licitud de canvi d'equip d'atenció primària (EAP) i/o de professionals¹

Dades de la persona sol·licitant

Nom	1r cognom	2n cognom	CIP
Adreça		Municipi/localitat	Codi postal
Nom de l'EAP o centre actual			Codi UP ²

Dades del/s representant/s legal/s de la persona sol·licitant *(en el cas de persones menors de 16 anys o incapacitades)*

Nom	1r cognom	2n cognom	DNI
-----	-----------	-----------	-----

Dades a l'efecte de rebre notificacions relacionades amb aquesta sol·licitud

Accepto rebre notificacions electròniques a l'adreça electrònica o missatges al telèfon mòbil *(especifiqueu l'adreça i el mòbil):³*

Adreça electrònica	Telèfon mòbil
--------------------	---------------

En cas de no acceptar la recepció de notificacions electròniques, s'enviaran a l'adreça postal de la persona sol·licitant o, si escau, a la de la persona que la representa

---

Dades de l'EAP i/o del/s professional/s que sol·liciteu

Nom de l'EAP o centre que sol·liciteu	Codi UP ²
---------------------------------------	----------------------

Nom del/s professional/s que sol·liciteu *(si és el cas)*

Professional 1

Professional 2

En cas que especifiqueu el professional 1 i no se us pugui assignar, sol·liciteu de tota manera el canvi d'EAP?

sí no

En cas que especifiqueu el professional 2 i no se us pugui assignar, sol·liciteu de tota manera el canvi d'EAP?

sí no

Motiu de sol·licitud *(només heu d'emplenar aquest apartat si ha transcorregut menys d'un any des de l'anterior sol·licitud de canvi d'EAP)*

La persona sotassignada reconeix haver estat informada sobre l'organització de l'atenció que rebrà *(vegeu el full següent d'aquest imprès)*

Signatura	Signatura de tots els titulars de la potestat parental (en cas de persones incapacitades legalment o de menors amb edat inferior a 16 anys)
Data	Data

Resolució de l'EAP sol·licitat *(aquest espai l'ha d'emplenar l'EAP)²*

☐ Sol·licitud acceptada <i>(especifiqueu el nom i cognoms del/s professional/s assignat/s)</i>	☐ Sol·licitud denegada (marqueu el motiu) <ul style="list-style-type: none"> ☐ no teniu dret a l'atenció ☐ metge/essa o pediatre/a no disponible ☐ infermer/a no disponible ☐ atenció domiciliària crònica ☐ no fa un any que heu fet l'últim canvi i no està degudament justificat ☐ altres <i>(especifiqueu-los:)</i>
---	--

Cognoms i nom del director/a de l'EAP

Signatura

Data

Notes: vegeu el revers de la sol·licitud..

Direcció de l'EAP

LLIU REU AQUESTA SOL·LICITUD PER TRIPLICAT: UN EXEMPLAR PER A L'EAP, UN PER COMUNICAR LA RESOLUCIÓ I UN PER A LA PERSONA SOL·LICITANT.

SA00197SCE

¹ Si en el termini de 10 dies hàbils no heu rebut cap resposta, la vostra sol·licitud s'entén estimada. Us demanem que us poseu en contacte amb el CAP perquè se us notifiqui el professional o professionals assignats.

Contra aquesta Resolució es pot interposar recurs d'alçada davant la Gerència de la regió sanitària que correspon a l'EAP sol·licitat, en el termini d'un mes comptador a partir del dia següent de la seva notificació.

Informació bàsica sobre protecció de dades. Identificació del tractament: Registre central de persones assegurades. **Responsable del tractament:** Sotsdirecció del Servei Català de la Salut (travessera de les Corts, 131-159; Edifici Olímpia; 08028 Barcelona). **Finalitat:** 1. Acreditar la població resident de Catalunya per a l'accés a l'assistència sanitària pública amb càrrec al Servei Català de la Salut. 2. Identificar la població per a activitats de salut pública encarregades al Servei Català de la Salut. 3. Establir un canal de comunicació entre l'Administració sanitària i les persones usuàries del sistema de salut per a l'enviament d'informació d'interès particular o general relativa als serveis i les prestacions del sistema de salut i als aspectes de protecció de la salut i prevenció de la malaltia, per qualsevol mitjà. **Conservació de les dades:** les dades es conservaran durant el temps necessari per complir amb la finalitat per a la qual es van demanar i per determinar les possibles responsabilitats que es puguin derivar d'aquesta finalitat i tractament de les dades. **Legitimació:** la base legal que habilita el tractament de les dades personals és l'exercici de poders públics. **Destinatari:** les dades podran ser comunicades a tercers quan sigui estrictament necessari per a la gestió del servei o quan existeixi una obligació legal que així ho estableix.

Drets de les persones interessades: podeu exercir els vostres drets d'accés, rectificació, supressió, oposició al tractament, dret a l'oblit, dret a la portabilitat de les dades i sol·licitud de limitació mitjançant el formulari electrònic disponible a Tràmits Gencat (<https://catsalut.gencat.cat/drets-proteccio-dades>). **Informació addicional:** si voleu ampliar aquesta informació, podeu consultar la informació addicional del tractament al web del Servei Català de la Salut (<https://catsalut.gencat.cat/proteccio-dades>).

² Aquests espais els ha d'emplenar l'EAP.

³ Acceptació a rebre notificacions electròniques relacionades amb aquesta sol·licitud segons estableixen els articles 14.1 i 41.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Informació complementària sobre l'organització dels serveis com a resultat del canvi d'equip d'atenció primària (EAP)

L'exercici de la lliure elecció d'EAP no comporta cap canvi en el nivell de prestacions de l'assistència sanitària de cobertura pública a càrrec del Servei Català de la Salut (CatSalut) a què té dret la persona assegurada, però sí en l'organització de la prestació d'aquests serveis. L'EAP escollit és el responsable de la prestació de tots els serveis d'atenció primària, excepte els que estan condicionats per factors territorials i que, en aquest cas, ha de prestar l'EAP assignat per àrea bàsica de salut (ABS) de residència de la persona sol·licitant, com són els serveis d'atenció domiciliària (urgent i programada) tant per raons sanitàries com socials.

Així doncs, el fet d'escollir un EAP diferent del que us correspon per residència comporta aquestes modificacions en l'organització dels serveis:

1. Al nou EAP li correspon la prestació, als ciutadans assignats, de totes les activitats preventives, diagnòstiques, de seguiment o de tractament pròpies dels serveis d'atenció primària de salut que es presten a l'individu, així com la tramitació de prestacions complementàries (per exemple, prescripció d'articles ortoprotètics –PAO–, medicació especial, etc.). Aquest EAP és també el responsable de la vostra història clínica pel que fa a l'atenció rebuda des del moment del canvi d'EAP.
2. L'atenció domiciliària, tant d'usuaris amb patologia crònica com amb necessitats urgents, l'ha de dur a terme l'EAP que correspon a l'usuari per límits territorials segons l'ABS de residència. Per sol·licitar aquest servei, l'usuari s'ha de posar en contacte amb l'EAP que correspon per l'ABS de residència o ho ha de gestionar a través del 112, el 061 Salut Respon o el servei de teleassistència.
3. El conjunt de serveis de suport al qual s'accedeix principalment per derivació d'algun dels professionals referents de l'atenció primària i comunitària (anàlisis clíniques, diagnòstic per la imatge, salut mental, atenció a la salut sexual i reproductiva, atenció especialitzada ambulatoria, derivacions hospitalàries, etc.) és el que correspongui en funció de l'EAP al qual està assignat l'usuari, tant si és l'EAP d'assignació per ABS de residència com si és de lliure designació. La derivació, si és el cas, és a càrrec del professional de referència de l'usuari, designat per a tal supòsit.
4. Les persones que, per les seves circumstàncies de salut, requereixin atenció domiciliària crònica no poden fer efectiu el dret a la lliure elecció d'EAP mentre necessitin aquesta atenció. Així mateix, quan la persona a qui s'hagi autoritzat el canvi d'EAP passi a requerir atenció domiciliària crònica, el canvi d'EAP restarà automàticament suspès mentre requereixi aquesta atenció.
5. Per a més informació sobre la nova organització dels serveis, podeu trucar al 061 Salut Respon, les 24 hores del dia.

Annex III. Manual del procediment de lliure elecció d'equip d'atenció primària i de professionals

Manual del procediment de lliure elecció d'equip d'atenció primària i de professionals

Índex del Manual

1. Professionals subjectes d'elecció.....	13
2. Introducció	13
3. Model anterior.....	13
4. Nou model de la lliure elecció	14
4.1. Serveis que presten els diferents EAP	14
4.1.1. Serveis que presta l'EAP als ciutadans adscrits per lliure elecció.....	15
4.1.2. Serveis que presta l'EAP assignat per ABS de residència del ciutadà.....	15
4.2. Tipus de relació de la persona assegurada amb l'EAP	15
4.3. Serveis de suport i d'atenció especialitzada	16
5. Àmbit territorial.....	17
6. Qui pot sol·licitar la lliure elecció d'EAP i/o de professionals?.....	17
7. Limitacions a la lliure elecció d'EAP i/o professionals	17
8. Com s ha de demanar el canvi?.....	18

Nou model de lliure elecció d'equip d'atenció primària i de professionals

1. Professionals subjectes d'elecció

Els professionals subjectes d'elecció són tots aquells professionals graduats –o amb titulació equivalent– en medicina i/o en infermeria que desenvolupin les seves funcions en l'àmbit de l'atenció primària i comunitària (APiC) als EAP i als quals la direcció de l'EAP designi la possibilitat que els siguin assignats ciutadans. Actualment, inclou tant el personal de medicina, pediatria i infermeria familiar i comunitària, infermeria pediàtrica, com els altres graduats en medicina i/o en infermeria amb altres especialitats o sense especialitat reconeguda amb expertesa en l'àmbit de l'APiC.

2. Introducció

La societat, les persones, les famílies i les comunitats tenen el dret a ser cuidades amb les màximes garanties d'accessibilitat, seguretat i qualitat. Ampliar l'exercici del dret dels ciutadans a la lliure elecció del professional d'infermer constitueix un benefici per als ciutadans; una fita molt rellevant del nostre model d'atenció primària, una mesura complementària per avançar en el desenvolupament competencial del col·lectiu infermer, fer visible i donar major reconeixement als serveis infermers en l'àmbit de l'atenció primària de salut (APS), així com posar en valor la seva autonomia dins dels equips d'atenció primària (EAP).

3. Model anterior

El model vigent només preveu el canvi:

- De professional de medicina o pediatria dins del mateix EAP assignat territorialment.
- D'EAP, bé per canvi d'adreça de residència o bé, a petició de la persona assegurada, per a l'elecció d'un EAP diferent del que li correspondria per assignació territorial. Aquest canvi portava implícit el canvi de professional de medicina o pediatria, el qual la persona assegurada pot escollir entre els professionals del nou EAP d'acord amb les possibilitats d'elecció que concorrin en cada cas.

L'assignació inicial d'EAP es realitza a través d'un dels processos del model d'assegurament al qual el Registre central de persones assegurades del Servei Català de la Salut (RCA) dona suport, assignant a tot assegurat amb dret a les prestacions públiques d'atenció primària la unitat proveïdora (UP) d'atenció primària (és a dir, l'EAP) que correspon al territori de l'àrea bàsica de salut (ABS) on està ubicada l'adreça de residència declarada per la persona assegurada. Aquest EAP l'anomenem EAP assignat per ABS de residència del ciutadà. Tanmateix, existeix la possibilitat que la persona assegurada sol·liciti un EAP determinat, diferent de l'assignat per defecte, el qual anomenem EAP de lliure elecció.

Cada usuari només té un EAP assignat. L'assignació del professional la realitza posteriorment el mateix EAP. L'assignació per elecció de la persona assegurada d'un EAP només és revocada a petició pròpia. El canvi de residència no afecta l'assignació d'EAP per elecció.

El domicili declarat per la persona assegurada i que consta a l'RCA pot no coincidir amb l'adreça d'empadronament. El domicili declarat ha de correspondre amb el lloc on la persona assegurada resideix més temps.

L'exercici de la lliure elecció d'EAP no comporta cap canvi en l'assistència sanitària de cobertura pública a càrrec del Servei Català de la Salut (CatSalut) a la qual té dret la persona assegurada. L'EAP escollit és el responsable de la prestació de tots els serveis d'atenció primària, excepte els que s'han d'organitzar en base territorial, els quals es mantenen en l'àmbit de responsabilitat de l'EAP assignat per ABS de residència del ciutadà.

4. Nou model de la lliure elecció

Es manté en els mateixos termes que fins ara el canvi d'EAP.

Com a novetat, s'incorpora la possibilitat de lliure elecció de professional infermer de l'EAP.

A l'hora d'assignar o escollir els professionals, es recomana tenir en compte l'agrupament familiar.

En aquells EAP que s'organitzin amb unitat bàsica assistencial (UBA), l'elecció dels professionals s'ha de realitzar garantint inicialment la UBA. D'aquesta manera, en els supòsits en què s'exerceixi el dret de lliure elecció d'un d'ells, i a fi de garantir l'organització dels EAP en la UBA esmentada, es podrà oferir inicialment l'assignació del professional corresponent de la mateixa UBA. És a dir, la lliure elecció del professional graduat en infermeria pot comportar l'oferiment de l'elecció del professional graduat en medicina de la unitat corresponent, i la lliure elecció del professional graduat en medicina pot comportar l'oferiment de l'elecció del professional graduat en infermeria de la unitat corresponent, sempre que l'equip directiu de l'EAP ho consideri adient.

L'exercici del dret d'escollir professionals que pertanyin a UBA diferents pot estar condicionat per l'organització dels serveis i requereix l'aprovació de l'equip directiu de l'EAP segons l'organització de l'EAP, si és el cas.

En el cas dels EAP que no s'organitzin per UBA, les condicions d'exercici del dret a l'elecció de professionals també està condicionada a factors organitzatius, de funcionament o de disponibilitat segons criteri de l'equip directiu de l'EAP.

En qualsevol cas, l'elecció dels professionals de referència han de pertànyer al mateix EAP, i en el cas dels consultoris locals els professionals han de prestar servei tots dos al mateix consultori amb la finalitat de facilitar el seguiment conjunt del pacient per dos professionals, així com la planificació i programació d'activitats.

El canvi d'EAP es garanteix, amb les excepcions que es descriuen més endavant, tot tenint en compte que, degut a factors organitzatius, de funcionament o de disponibilitat, no sempre es podrà garantir que el professional assignat sigui el que l'usuari hagi triat inicialment; en aquests casos, s'assignarà un altre professional disponible.

4.1. Serveis que presten els diferents EAP

Tant a l'EAP assignat per ABS de residència del ciutadà com a l'EAP de lliure elecció els correspon la prestació, als ciutadans assignats, de totes les activitats preventives, diagnòstiques, de seguiment o de tractament pròpies dels serveis d'APS que es presten a l'individu, així com la tramitació de prestacions complementàries (per exemple: prescripció d'article ortoprotètic [PAO], medicació especial, etc.).

Tanmateix, el ciutadà que ha sol·licitat un EAP de lliure elecció rebrà alguns serveis únicament per part de l'EAP que li correspondria per ABS de residència, de la manera següent:

4.1.1. Serveis que presta l'EAP als ciutadans adscrits per lliure elecció

En el cas que la persona assegurat hagi optat per escollir un EAP diferent al d'assignació territorial, correspon a l'EAP d'elecció els serveis que s'han descrit en el punt 4.1.

L'EAP de lliure elecció és el responsable de la història clínica de la persona assegurada per l'atenció rebuda des del canvi d'EAP. L'EAP que era responsable de la història clínica fins al moment d'exercir el dret d'elecció ha de facilitar la informació clínica que sigui necessària per tal de donar continuïtat a l'atenció a la persona assegurada de forma adequada en el nou EAP d'elecció que hagi escollit, garantint així la confidencialitat de les dades.

L'EAP de lliure elecció no s'ha de fer càrrec de prestar als ciutadans els serveis que, per les seves característiques, estan condicionats per factors territorials i que, en aquest cas, ha de prestar l'EAP assignat per ABS de residència del ciutadà.

4.1.2. Serveis que presta l'EAP assignat per ABS de residència del ciutadà

Li corresponen els serveis que s'han descrit en el punt 4.1. als ciutadans assignats i, a més a més, li correspon, tant als assignats com a tots els que els correspondria per ABS de residència, proveir dels serveis d'atenció domiciliària (urgent i programada) tant per raons sanitàries com socials.

Atenció domiciliària

L'atenció domiciliària, tant d'usuaris amb patologia crònica com amb necessitats urgents, l'ha de dur a terme l'EAP que correspongui a l'usuari per límits territorials segons l'ABS de residència del ciutadà.

Per sol·licitar aquest servei, l'usuari s'ha de posar en contacte amb l'EAP que correspon per ABS de residència del ciutadà o gestionar-ho a través del 112, el 061 Salut Respon o servei de teleassistència. Posteriorment o durant l'atenció, els professionals han de registrar a la història clínica del ciutadà tot el procés d'atenció.

Per les característiques dels usuaris que requereixen atenció domiciliària crònica (solen ser usuaris amb necessitat de visites continuades, assistència social i exploracions complementàries), l'usuari ha de tenir assignats professionals que pertanyin a l'EAP de l'ABS de residència, ja que és la millor forma de garantir la qualitat i la continuïtat de la seva assistència. Aquests ciutadans serien tant els pacients inclosos en el programa ATDOM (programa d'atenció domiciliària a malalts crònics que no poden desplaçar-se als centres assistencials) com també els pacients que requereixen d'atenció domiciliària crònica per qualsevol altre motiu.

4.2. Tipus de relació de la persona assegurada amb l'EAP

Aquest marc d'actuació implica una classificació de les prestacions assistencials que dona un EAP als usuaris. Aquesta classificació distingeix quines són les activitats lligades a les

prestacions per l'EAP assignat per ABS de residència del ciutadà i garanteix que les que queden incloses en aquest grup es duen a terme a cada EAP per als usuaris que li corresponen per domicili, independentment de quins professionals hagin escollit, dins o fora d'aquell EAP.

Dins d'un mateix EAP existeixen tres tipus diferents de relació amb la població assignada en funció dels serveis a prestar:

- A. Cobertura total dels serveis d'atenció primària: l'usuari ha escollit o té assignats els professionals dins l'EAP de l'ABS on resideix i, per tant, aquest EAP li ha de proporcionar tots els serveis assistencials, inclosos els de caire domiciliari.
- B. Cobertura d'EAP de lliure elecció: l'usuari que ha escollit els professionals d'un EAP d'una ABS diferent al que li correspon per residència i, per tant, l'EAP li ha de prestar tots els serveis assistencials excepte els que siguin considerats exclusius de ser lliurats per l'EAP de l'ABS de residència (atenció domiciliària).
- C. Cobertura d'EAP territorial: és la relació entre l'EAP i un usuari resident a l'ABS però que ha escollit els professionals d'un altre EAP, de manera que per assignació territorial l'EAP ha de prestar els serveis assistencials que corresponen per domicili, esmentats en el punt 4.1.2.

Per part de la persona assegurada, es poden donar dos tipus de situacions:

- A. Quan rep cobertura de tots els serveis d'atenció primària per part d'un sol EAP, el qual coincideix amb el d'assignació territorial (situació A de l'apartat anterior).
- B. Quan la persona assegurada ha escollit un EAP diferent del que li correspon per domicili, rep l'atenció de l'EAP de lliure elecció (modalitat B de l'apartat anterior) i l'atenció domiciliària es prestada per l'EAP de l'ABS que li hauria estat assignat per residència (modalitat C de l'apartat anterior).

Tanmateix, i només sota situacions excepcionals com ha estat la pandèmia de la COVID-19, l'EAP també pot esdevenir referent per a població no assignada, en activitats lligades a la promoció de la salut.

4.3. Serveis de suport i d'atenció especialitzada

El conjunt de serveis de suport al qual s'accedeix principalment per derivació d'algun dels professionals referents de l'APiC (anàlisis clíniques, diagnòstic per la imatge, salut mental, atenció a la salut sexual i reproductiva, atenció especialitzada ambulatoria, derivacions hospitalàries, etc.) és el que correspon en funció de l'EAP al qual està assignat el ciutadà, tant si és l'EAP d'assignació per ABS de residència com si és de lliure elecció. La derivació, si és el cas, és a càrrec del professional de referència del ciutadà, designat per a tal supòsit.

El CatSalut vetlla per la continuïtat assistencial i promou l'elaboració i la comunicació bidireccional d'informes d'assistència quan la persona assegurada sigui atesa per més d'un EAP. En qualsevol cas, s'ha de preservar la confidencialitat de les dades.

5. Àmbit territorial

L'àmbit territorial de la lliure elecció abasta tot el territori de Catalunya.

Es defineix un temps mínim d'un any entre dos canvis d'EAP per elecció d'un mateix assegurat amb l'objectiu de garantir la continuïtat i la qualitat de l'assistència sanitària i l'ordenació administrativa dels serveis. Si hi ha un canvi de domicili i no ha transcorregut el període d'un any, la persona usuària pot demanar canvi d'EAP.

Cal una consideració individualitzada de les sol·licituds que no respectin el termini d'un any des del darrer canvi per elecció quan existeixin circumstàncies prou justificades, com són el canvi de domicili laboral, canvis en l'estructura familiar o bé que sobrevinguin patologies o processos crònics que requereixin atenció domiciliària de forma continuada.

6. Qui pot sol·licitar la lliure elecció d'EAP i/o de professionals?

El dret a la lliure elecció d'EAP i de professionals el poden exercir directament totes les persones empadronades residents a Catalunya que tinguin dret a l'assistència sanitària de cobertura pública a càrrec del CatSalut i siguin majors d'edat, menors emancipats o menors amb setze anys o més.

En cas de persones incapacitades legalment o de menors amb edat inferior a setze anys, el dret a la lliure elecció d'EAP i de professionals el poden exercir els seus representats legals i es requereix la signatura dels titulars de la potestat parental.

7. Limitacions a la lliure elecció d'EAP i/o professionals

En l'exercici de la lliure elecció existeixen una sèrie de limitacions vinculades a circumstàncies personals de la persona assegurada i de les seves necessitats d'atenció que impedeixen fer-la efectiva:

- Les persones que no tenen reconegut el dret a la prestació d'assistència sanitària pública a càrrec del CatSalut, per ser afiliades a MUFACE, MUGEJU, ISFAS que han fet opció de provisió privada.
- Les persones incloses en programa d'atenció domiciliària, ja que no es poden desplaçar a cap EAP i són els professionals de l'EAP de l'ABS de residència els que les han d'atendre.

Així mateix, determinats condicionants relacionats amb l'adequada organització dels serveis poden ser motiu de denegació de la sol·licitud de canvi:

- Quan la persona assegurada condicioni el canvi a ser adscrita a un professional no disponible per raons organitzatives o càrregues de treball.
- De forma excepcional i temporal, per limitacions en la capacitat del centre, quan aquesta situació hagi estat prèviament reconeguda pel CatSalut mitjançant escrit de la regió sanitària.
- Quan ja s'hagi dut a terme un canvi d'EAP < 1 any, si no està degudament justificat.
- En cas de persones incapacitades legalment o de menors amb edat inferior a setze anys quan falti alguna signatura dels titulars de la potestat parental.

El CatSalut ha d'establir els mecanismes de control adequats en relació amb l'aplicació de les esmentades limitacions i condicionants.

En cap cas s'aprovaran sol·licituds quan es sol·licitin professionals d'EAP diferents.

8. Com s ha de demanar el canvi?

El canvi s'ha de realitzar tal com indica el punt 6 de la Instrucció del CatSalut "Procediment per al canvi d'EAP i/o de professionals" i es detalla a continuació.

La sol·licitud de canvi d'EAP i/o de professional s'ha d'adreçar per escrit a la direcció de l'EAP del qual es vulgui rebre els serveis d'APS de base organitzativa individual, és a dir, a l'equip on s'assignaran els professionals de referència.

La persona sol·licitant (persona assegurada o qui la representi legalment) pot demanar simultàniament el canvi d'EAP i la designació d'un o d'uns determinats professionals del nou EAP que sol·liciti.

En la sol·licitud s'ha d'indicar:

- Dades d'identificació i adreça de la persona sol·licitant i, si escau, de la persona o persones que la representin.
- Dades a l'efecte de rebre notificacions relacionades amb la sol·licitud.
- Identificació de l'EAP i del professional o professionals que sol·licita, segons correspongui.
- En cas que se sol·liciti simultàniament el canvi d'EAP i la designació d'un o d'uns determinats professionals del nou EAP, si accepta el canvi d'EAP quan no se li pugui assignar el professional o professionals sol·licitats.

La sol·licitud es pot presentar en el servei d'atenció a l'usuari del CAP de l'EAP que vol que li sigui assignat i on presti serveis el professional o professionals que se sol·liciti i s'ha d'adreçar a la direcció de l'EAP. La sol·licitud s'ha de presentar mitjançant un imprès estandarditzat (vegeu l'annex II) que es lliura en el mateix CAP o es pot descarregar de la xarxa.

En alguns casos, depenent de l'entitat proveïdora, també es poden fer aquests tràmits a través d'Internet o accedint a [La Meva Salut](#).

La persona que rep la sol·licitud ha d'informar detalladament la persona assegurada de les implicacions que els canvis comportaran en la seva assistència. La informació és un dret fonamental de la persona assegurada, a la qual s'han d'explicar amb claredat els canvis en els serveis i les prestacions que se li ofereixen. Cal que el procés d'elecció sigui senzill, visible i públic, i que estigui a disposició de la ciutadania, incloent-hi tot el quadre de professionals a l'abast, els horaris de visita i la seva situació de disponibilitat en funció del contingent de població adscrita.

En el full de sol·licitud s'expliquen les repercussions en els serveis que comporta el canvi voluntari d'EAP, de manera que quan se signi la sol·licitud sigui amb ple coneixement de la nova organització i dels canvis de centres que comporta, com per exemple el possible canvi d'hospital de referència.

La direcció de l'EAP ha d'autoritzar o denegar motivadament la sol·licitud mitjançant resolució, que s'ha d'emetre i notificar en el termini màxim de 10 dies hàbils. En cas de manca de resolució expressa en el termini establert, la sol·licitud s'entendrà estimada. Sempre que sigui possible, s'ha de procurar notificar la resolució d'acceptació o denegació en el mateix acte de sol·licitud.

En el cas que les circumstàncies no permetin el canvi sol·licitat, d'acord amb les limitacions esmentades en el punt 5, la direcció de l'EAP ha de fer constar el motiu en el full.

En cas que només s'hagi sol·licitat el canvi d'EAP, la resolució per la qual s'autoritzi el canvi ha d'incloure la designació dels professionals, segons correspongui.

Un cop acceptat per l'EAP el canvi, ja sigui per resolució expressa o per silenci administratiu, l'EAP ha d'introduir les modificacions en els seus registres de població assignada i ho ha de notificar al Registre central de persones assegurades del Servei Català de la Salut (RCA), segons es descriu en el mateix manual de l'aplicació de l'RCA.

Les entitats proveïdores que tenen previstos dispositius a Internet de canvi dins de la mateixa entitat, poden adaptar-los a la nova situació, i han de garantir en tot moment la informació a la persona assegurada sobre la nova organització de l'assistència i a l'RCA del canvi produït.

Contra la resolució de la direcció de l'EAP, la persona sol·licitant pot interposar recurs d'alçada davant la gerent de la corresponent regió sanitària del CatSalut, en el termini d'un mes des del dia següent al de la seva notificació.

Els col·lectius que, de conformitat amb els convenis subscrits o en virtut de la normativa sobre col·laboració de les empreses en el règim general de la seguretat social, rebin l'APS per dispositius assistencials diferents dels EAP de les ABS en què s'estructura el territori, resten exclosos de l'àmbit d'aplicació d'aquesta Instrucció.

Les persones que, per les seves circumstàncies de salut, requereixin atenció domiciliària crònica no podran fer efectiu el dret a la lliure elecció d'EAP mentre requereixin aquesta atenció. Així mateix, quan la persona a qui s'hagi autoritzat el canvi d'EAP passi a requerir atenció domiciliària crònica, el canvi d'EAP restarà automàticament suspès mentre requereixi aquesta atenció.

El CatSalut, mitjançant resolució motivada, pot adaptar els serveis que ha de prestar l'EAP de lliure elecció i l'EAP assignat per ABS de residència del ciutadà, a les necessitats assistencials específiques de determinades persones o col·lectius.

L'EAP ha de comunicar, amb la periodicitat que es determini, a la regió sanitària corresponent del CatSalut el nombre de sol·licituds de canvi d'EAP rebudes, classificades en:

- les que han estat autoritzades per resolució expressa;
- les que han estat autoritzades per silenci administratiu, i
- les que han estat denegades.